รายงานการประชุม
คณะกรรมการกำกับด้านวิชาการโครงการ
Strengthening Thailand's Capacity to Link Climate Policy and Public Finance
(โครงการเสริมสร้างศักยภาพการจัดสรรและการใช้งบประมาณสาธารณะเพื่อสนับสนุน
นโยบายด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ)
ครั้งที่ ๑/๒๕๕๘
วันอังคารที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๘ เวลา ๑๓.๓๐ - ๑๖.๐๐ น.
ณ ห้องนนทรี ๒ ชั้น ๔ โรงแรม KU Home มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพฯ

กรรมการผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นายประเสริฐ ศิรินภาพร
ผู้อำนวยการสำนักงานประสานการจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ประธานกรรมการ (แทน)

๒. นางสาววรรณภา คล้ายสวน
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กรรมการ

๓. **นายปิยะ สาชาติ**
ผู้อำนวยการส่วนนวัตกรรมด้านภาษี
ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง **กรรมการ**

๔. นางอัมราพร อัชวังกูล
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านอนุรักษ์พลังงาน
ผู้แทนกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กรรมการ

๕. นางสาววชิราภรณ์ เพชรรัตน์
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
ผู้แทนสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน (แทน) กรรมการ

๖. นางสาวมาลี เอื้อภราดร
หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมการขนส่งที่ยั่งยืน
สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร กรรมการ

๗. นายวริศ มิ่งโมฬี
เศรษฐกรชำนาญการ
ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กรรมการ

๘. นายสมชาย บุญประดับ
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านระบบการปลูกพืช
ผู้แทนกรมวิชาการเกษตร กรรมการ

๙. นางสาวภัทรทิพา ศันสยะวิชัย
สำนักงานประสานการจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ กรรมการและเลขานุการ

๑๐. นางสาวสโรชา หรุ่นศิริ
สำนักงานประสานการจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

กรรมการผู้ไม่มาประชุมเนื่องจากติดราชการสำคัญ

๑. รองเลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประธานกรรมการ
๒. นางสาวภาวิณี โกษา
ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผนพลังงาน
ผู้แทนสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน กรรมการ

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. หน่วยงานราชการ

๑.๑ นางสาวชณกช ชสิธภนญ์ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๑.๒ นางสาวศุภณัฐ เฉลิมศุภนิมิต สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน
๑.๓ นายนพพร จรุงเกียรติ สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร
๑.๔ นายอัครพล ฮวบเจริญ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
๑.๕ นายกิตติ ลิ่มสกุล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเศรษฐศาสตร์
๑.๖ นางสาวศรวณีย์ สิงห์ทอง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๑.๗ นางสาวจุฑามาศ พาณิชย์รังสี สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๑.๘ นางสาวเบญจมา บุญญฉลองศักดิ์ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๑.๙ นายพิชยา สังข์สุข สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒. สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) ประเทศไทย

๒.๑ นางสาวสุธาริน คูณผล สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ
๒.๒ นายภาวิญญ์ เถลิงศรี สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ
ผู้จัดการโครงการฯ
๒.๓ นายเกียรติศักดิ์ อักษรวงศ์ สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ
๒.๔ นางสาวสิริลักษณ์ เชียงวงษ์ สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ
๒.๕ Mr.Kevork Baboyan สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ
๒.๖ Mr.Meshal Abdullah สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ
๒.๗ Ms.Vipunjit Ketunati สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ

๓. คณะที่ปรึกษาโครงการ

๓.๑ Mr. Christopher Jeth Nicholson สหราชอาณาจักร
ผู้เชี่ยวชาญด้าน Climate Finance
๓.๒ นายอัศมน ลิ่มสกุล กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
๓.๓ นางสาวปัทมา สิงหรักษ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๓.๔ นางสาวกรรณิการ์ ธรรมพานิชวงศ์ มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย
๓.๕ นางชลจิต วรวังโส มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง
๓.๖ นางสาวพรเพ็ญ วิจักษณ์ประเสริฐ มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๓๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

นายประเสริฐ ศิรินภาพร แจ้งที่ประชุมทราบถึงการทำหน้าที่ประธานกรรมการในการประชุมครั้งนี้ เนื่องจากรองเลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่กำกับดูแลสำนักงานประสานการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศยังไม่ได้รับการแต่งตั้ง

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุม

ฝ่ายเลขานุการได้จัดทำรายงานการประชุมคณะกรรมการกำกับด้านวิชาการโครงการ Strengthening Thailand's Capacity to Link Climate Policy and Public Finance ครั้งที่ ๒/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๗ เวลา ๐๙.๓๐–๑๒.๐๐ น. ณ ห้อง Sigma 1-2 ชั้น ๖ โรงแรมพูลแมน บางกอก คิงเพาเวอร์ และได้แจ้งเวียนกรรมการฯ ให้การรับรอง พร้อมแผนงานและกรอบเวลาการดำเนินงานภายใต้โครงการฯ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ และกรรมการฯ ได้รับรองเบื้องต้น โดยไม่มีข้อแก้ไข เมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

มติที่ประชุม

รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการกำกับด้านวิชาการโครงการ Strengthening Thailand's Capacity to Link Climate Policy and Public Finance ครั้งที่ ๒/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๗

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ

๓.๑ ความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนงานและกิจกรรมภายใต้แผนงานปี พ.ศ. ๒๕๕๘

ฝ่ายเลขานุการได้เรียนที่ประชุมทราบถึงความเป็นมา วัตถุประสงค์ และผลลัพธ์ (Output) ของโครงการ Strengthening Thailand's Capacity to Link Climate Policy and Public Finance (โครงการเสริมสร้างศักยภาพการจัดสรรและการใช้งบประมาณสาธารณะเพื่อสนับสนุนนโยบายด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ: โครงการฯ) และรายงานการดำเนินงานที่ผ่านมาของโครงการฯ ในช่วงเดือนมกราคมถึงมีนาคม ๒๕๕๘ ดังนี

๑. การจัดทำและแจ้งเวียนรายละเอียดแผนงานและกรอบเวลาการดำเนินการภายใต้โครงการฯ ในปี พ.ศ.๒๕๕๘ ให้คณะกรรมการกำกับด้านวิชาการโครงการฯ พิจารณาให้ความเห็นชอบ เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ และกรรมการฯ ได้ให้ความเห็นชอบ โดยไม่มีข้อแก้ไข/คิดเห็นเพิ่มเติม เมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

๒. การจัดตั้งคณะทำงานที่ปรึกษาเพื่อสนับสนุนการยกร่างกรอบการวิเคราะห์โครงการและงบประมาณด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change Analysis: CCA) ประกอบด้วย

(๑) Mr. Christopher Jeth Nicholson จากสหราชอาณาจักร: รับผิดชอบเกี่ยวกับภาพรวมของการร่างกรอบ CCA

(๒) ดร. ปัทมา สิงหรักษ์ จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ ดร. อัศมน ลิ่มสกุล จากกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม: รับผิดชอบข้อมูลและงานวิจัยเชิง Modelling ที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

(๓) ดร. กรรณิการ์ ธรรมพานิชวงศ์ จากมูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (Thailand Development Research Institute: TDRI): รับผิดชอบการวิเคราะห์ความเสี่ยงและผลตอบแทนทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

(๔) ดร. ชลจิต วรวังโส จากมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง: รับผิดชอบการเชื่อมโยง Climate Change Analysis กับงบประมาณและกลไกเชิงสถาบันในการประสานงาน

๓. การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การวิเคราะห์โครงการและแผนงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ครั้งที่ ๑ ร่วมกับกรมพัฒนาที่ดินและกรมชลประทาน ระหว่างวันที่ ๓๐ มีนาคมถึง ๑ เมษายน ๒๕๕๘

ความคิดเห็นของที่ประชุม

ที่ประชุมมีข้อสอบถามโดยสรุป ดังนี้

การนำไปใช้ประโยชน์ของคู่มือ CCA สามารถนำไปใช้กับโครงการเชิงนโยบายและโครงการวิจัยได้หรือไม่ ซึ่งผู้ทำงานที่ปรึกษาโครงการฯ ชี้แจงว่า ร่างคู่มือสามารถนำไปใช้ได้กับโครงการทั้ง ๒ ประเภท โดยคู่มือสามารถนำไปปรับใช้กับโครงการวิจัยและพัฒนา (R&D) ได้ ซึ่งจะหารือในรายละเอียดต่อไป

นอกจากนี้ มีข้อสอบถามจากที่ประชุมเกี่ยวกับประสบการณ์ของที่ปรึกษาต่างประเทศกับบริบทการดำเนินงานของประเทศไทย ซึ่งผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศมีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับโครงการ Climate Finance ในกลุ่มประเทศอาเซียนและประเทศกำลังพัฒนามามากกว่า ๒๐ ประเทศทั่วโลก โดยเฉพาะประเทศต่างๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น ได้ช่วยรัฐบาลราชอาณาจักรกัมพูชาจัดทำ Climate Fiscal Framework และประเทศอินโดนีเซียในการจัดทำ Climate Mitigation Framework โดยผู้เชี่ยวชาญได้แจ้งที่ประชุมเพิ่มเติมว่า ประสบการณ์การดำเนินงานที่ผ่านมา สามารถจะนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทยต่อไป

ประธานให้ข้อเสนอแนะว่า การให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องและจำเป็นแก่ที่ปรึกษาโครงการฯ โดยเฉพาะที่ปรึกษาชาวต่างประเทศ เพื่อให้เข้าใจถึงบริบทของไทยจะทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด เนื่องจากที่ปรึกษาโครงการฯจะสามารถนำความรู้และประสบการณ์มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับการดำเนินโครงการฯ ได้มากที่สุด

มติที่ประชุม

รับทราบความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนงานและกิจกรรมภายใต้แผนงานปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ในช่วงมกราคมถึงมีนาคม ๒๕๕๘

๓.๒ ความคืบหน้าเรื่องการพิจารณาหน่วยงานฝึกอบรมด้าน Climate Finance

ฝ่ายเลขานุการได้เรียนที่ประชุมทราบเกี่ยวกับความคืบหน้าการพิจารณาหน่วยงานฝึกอบรมด้าน Climate Finance ว่า เจ้าหน้าที่บริหารโครงการได้หารือกับสถาบันฝึกอบรมภายในประเทศหลายแห่ง ประกอบด้วย สถาบันพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม ภายใต้กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ศูนย์วิชาการนานาชาติด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change International Technical and Training Centre: CITC) ภายใต้องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (Fiscal Policy Research Instittute: FPRI) ภายใต้กระทรวงการคลัง และสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (National Institute of Development Administration: NIDA) และมีความเห็นว่าควรให้ทุกสถาบันฝึกอบรมที่มีศักยภาพทั้งหมดเข้าร่วมจัดทำ **Module** ในลักษณะ **Consultium Approach** เพื่อเป็น **Module** กลาง ที่แต่ละ

สถาบันสามารถนำไปใช้ฝึกอบรมต่อได้ ในเบื้องต้นอาจทำการคัดเลือกสถาบันใดสถาบันหนึ่งเป็นหน่วยงานกลางประสานงานเพื่อจัดการประชุมหารือ โดยที่คาดว่าสถาบันที่จะเป็นผู้ประสานงาน คือ “มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สวค.)” เนื่องจากมีความคล่องตัวในการดำเนินการและมีประสบการณ์ในการประสานงานเพื่อจัดทำ Module มาก่อน

ความคิดเห็นของที่ประชุม

ผู้จัดการโครงการฯ ได้แจ้งถึงเหตุผลในการเลือก สวค. เป็นหน่วยประสานงานแทนสถาบันพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม ภายใต้กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม เนื่องจากตามมติที่ประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๕๗ สถาบันพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม มีข้อจำกัดในเรื่องการบริหารจัดการงบประมาณและการจัดจ้างโดยตรงกับสถาบันเพื่อการฝึกอบรมและการวิจัยแห่งสหประชาชาติ (United Nations Institute for Training and Research: UNITAR)

ผู้แทน สวค. ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า สวค. มีทักษะและประสบการณ์ในการประสานงานร่วมกับหน่วยงานต่างๆ มีความพร้อมด้านทรัพยากรบุคคลและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ (Facilities) โดย สวค.มีประสบการณ์การจัดฝึกอบรมให้กับผู้แทนจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศ และมีความคล่องตัวในการดำเนินงานร่วมกับ UNITAR เป็นอย่างดีด้วย

ประธานกล่าวสรุปว่า การดำเนินงานโครงการฯ จะเกี่ยวข้องกับการเชื่อมโยงการวิเคราะห์ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเข้าสู่ระบบงบประมาณและการคลัง ซึ่ง สวค. มีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ด้านการจัดทำหลักสูตรและการจัดฝึกอบรมซึ่งเป็นที่ยอมรับในระดับสากล ดังนั้น สวค. มีความเหมาะสมที่จะเป็นหน่วยงานหลักในการประสานหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมดำเนินการเพื่อจัดทำ Module ร่วมกับทาง UNITAR และเป็นหน่วยงานหลักจัดการฝึกอบรมต่อไป

มติที่ประชุม

รับทราบความคืบหน้าเรื่องการพิจารณาหน่วยงานฝึกอบรมด้าน Climate Finance

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

๔.๑ แนวทางการวิเคราะห์โครงการและงบประมาณด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change Analysis Guidelines)

ฝ่ายเลขานุการได้เรียนที่ประชุมทราบว่า ในการประชุมคณะกรรมการกำกับโครงการฯ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๗ ที่ประชุมฯ ได้เห็นชอบแผนงานและกิจกรรมหลักภายใต้โครงการในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งมีเรื่องการพัฒนากรอบ Climate Change Analysis (CCA) บรรจุในแผน เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับ (๑) หน่วยงานภาครัฐในการออกแบบและประเมินโครงการ รวมถึงการและจัดทำคำของบประมาณและ/หรือการรับการสนับสนุนทางการเงินระหว่างประเทศ (๒) หน่วยงานระดับนโยบาย อาทิ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในการกลั่นกรองและอนุมัติโครงการที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และ (๓) สำนักงบประมาณ ในการพิจารณาและติดตามงบประมาณ ทั้งนี้ ในช่วงไตรมาสแรกของปี พ.ศ. ๒๕๕๘ (เดือนมกราคม-มีนาคม) สรุปความคืบหน้าของการดำเนินการ ดังนี้

๑. คณะบริหารโครงการฯ ได้กำหนดขอบเขตการจัดทำกรอบในการวิเคราะห์โครงการและงบประมาณด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ CCA Guidelines ซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบ ๓ ส่วน คือ (๑) การประเมินความเสี่ยงด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (๒) การบริหารจัดการความเสี่ยงด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยพิจารณามาตรการด้าน Adapataion และ Mitigation และ (๓) การประเมินผลประโยชน์/ต้นทุน วิเคราะห์ความคุ้มค่า คุ้มทุน รวมถึงแนวทางการจัดสรรงบประมาณสำหรับโครงการที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๒. โครงการฯ ได้จัดตั้งคณะที่ปรึกษาเพื่อดำเนินการยกร่าง CCA Guidelines ก่อนนำเสนอร่าง CCA Guidelines ให้หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องพิจารณาผ่านรูปแบบการจัดการประชุม รวม ๔ ครั้ง ระหว่างเดือนมีนาคมถึงตุลาคม ๒๕๕๘

๓. คณะที่ปรึกษาได้ยกร่างขอบเขตของ CCA Guidelines ในเบื้องต้นเพื่อนำเสนอที่ประชุม ประกอบการพิจารณา

ความคิดเห็นของที่ประชุม

(๑) ตัวอย่างการจัดทำคู่มือของต่างประเทศ

Mr. Christopher Jeth Nicholson ที่ปรึกษาโครงการฯ ได้นำเสนอตัวอย่างในการจัดทำคู่มือในการวิเคราะห์โครงการที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศสหราชอาณาจักรและประเทศออสเตรเลีย โดยแต่ละประเทศได้นำเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ที่หลากหลายมาช่วยในการวิเคราะห์ความคุ้มค่าในการลงทุนโครงการ เช่น ประเทศสหราชอาณาจักรและออสเตรเลียได้ใช้เครื่องมือ Cost-effectiveness, Cost-benefit analysis และ Multicriteria analysis ในการวิเคราะห์โครงการที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยประเทศออสเตรเลียได้ยังมีการนำเครื่องมืออื่นๆ เช่น Financial analysis และ General equilibrium analysis มาประกอบการวิเคราะห์ด้วย

ที่ประชุมได้สอบถามเกี่ยวกับการนำเครื่องมือวิเคราะห์ทางการเงินอื่น เช่น Financial analysis มาประกอบการวิเคราะห์ และหลักการเลือกใช้ Best practices ให้เหมาะสมกับบริบทภาคเกษตรของประเทศไทย ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิด้านเศรษฐศาสตร์ (นายกิตติ ลิ่มสกุล) ได้ให้ข้อมูลว่า การจะเลือกเครื่องมือในการวิเคราะห์ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และขอบเขตของการวิเคราะห์ เช่น หากเป็นการวิเคราะห์ในระดับมหภาค เครื่องมือที่ใช้ควรเป็น General Equilibrium Analysis แต่สำหรับการวิเคราะห์ในระดับโครงการเครื่องมือที่เหมาะสม คือ Cost-benefit analysis ซึ่งการวิเคราะห์อาจมุ่งไปที่ผลตอบแทนด้านใดด้านหนึ่ง เช่น ผลตอบแทนทางการเงิน (Finance rate of return) ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ (Economic rate of return) หรือผลตอบแทนทางสังคม (Social rate of return) สำหรับโครงการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ผลตอบแทนด้านสังคม (Social rate of return) จะเป็นประเด็นสำคัญในการวิเคราะห์ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นตัวแปรภายนอกที่มีผลกระทบในวงกว้าง แต่หากเป็นการวิเคราะห์การลงทุนของภาคเอกชนทั่วไป การวิเคราะห์อาจมุ่งไปที่ผลตอบแทนทางการเงิน (Financial rate of return) เท่านั้น หรืออาจใช้เครื่องมืออื่นๆ ในการวิเคราะห์ เช่น Financial analysis อย่างไรก็ตาม ในการประเมินผลตอบแทนทางสังคมต้องคำนึงถึง Social discount rate ด้วย นอกจากนี้ ที่ประชุมได้อภิปรายเกี่ยวกับ Discount rate ของประเทศไทยที่มีแนวโน้มจะเป็นไปในทิศทางเดียวกับสหภาพยุโรปซึ่งกำหนดอัตรา Discount rate ที่ค่อนข้างต่ำ ขึ้นอยู่กับนโยบายของภาครัฐ ซึ่งที่ปรึกษาโครงการฯ ให้ข้อเสนอแนะว่า อาจทำการวิเคราะห์เพิ่มเติมโดยใช้ Discount rates ต่างกัน จัดทำเป็น Scenarios ในรูปแบบต่างๆ เพื่อนำมาเปรียบเทียบกันต่อไป

(๒) ร่างขอบเขตของการวิเคราะห์โครงการและงบประมาณด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ผู้จัดการโครงการฯ ได้ชี้แจงเกี่ยวกับ (ร่าง) CCA Guidelines ว่าประกอบด้วย ๗ องค์ประกอบหลัก ได้แก่ ๑) ความสำคัญและวัตถุประสงค์ ๒) ข้อมูลด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ๓) การประเมินความเสี่ยงต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ๔) การจัดการความเสี่ยงต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ๕) การประเมินความคุ้มค่า คุ้มทุน ๖) การเชื่อมโยงผลการวิเคราะห์กับกระบวนการงบประมาณ และ ๗) การนำคู่มือไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเศรษฐศาสตร์ได้ให้ข้อสังเกตว่าประเด็นที่สำคัญที่สุดสำหรับ CCA guidelines คือ เครื่องมือในการประเมินโครงการ เช่น Cost-benefit analysis ทั้งนี้ ในบริบทของการประเมินโครงการที่เกี่ยวข้องกับ Climate change mitigation ต้องประเมิน Cost ของการลดการปล่อยก๊าซ (Emission reduction) ที่ชัดเจน นอกจากนี้ ขอบเขตเวลาหรือ horizontal Time ของโครงการต่างๆ อาจจะมีความแตกต่างกัน เช่น โครงการในภาคเกษตร ขอบเขตระยะเวลาในการดำเนินการจะค่อนข้างยาว ดังนั้น การคำนวณ Discounting ของ Shadow price จะแตกต่างกัน ดังนั้น ในการประเมินโครงการมีปัจจัยหลายประการที่ต้องคำนึงถึงทั้งในเรื่อง Time, Discounting, Discount rate, และ Shadow price เป็นต้น ผู้จัดทำคู่มือจำเป็นต้องระบุประเด็นเหล่านี้ให้ชัดเจน เพื่อให้หน่วยงานต่างๆ มีความเข้าใจที่ตรงกัน ทั้งนี้ ที่ปรึกษาโครงการฯ (Mr. Christopher Jeth Nicholson) ได้กล่าวเสริมว่าการคำนวณ Discount rate ของแต่ละประเทศขึ้นอยู่กับนโยบายซึ่งจะอยู่ระหว่างร้อยละ ๒-๖ แต่สำหรับสหภาพยุโรปซึ่งให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อม Discount rate จะต่ำกว่า โดยอยู่ที่ประมาณร้อยละ ๒ ประธานได้ให้ข้อเสนอแนะว่าควรมีการพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์สำหรับด้าน Mitigation ด้วย เพื่อให้คู่มือมีความสมบูรณ์ครอบคลุมการดำเนินงานทั้งด้าน Adaptation และ Mitigation

ผู้เข้าร่วมประชุมจากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ให้ข้อสังเกตว่า นอกจากโครงการประเภทป้องกันความเสี่ยงหรือลดความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแล้ว ยังมีโครงการอีกประเภทหนึ่ง คือ โครงการวิจัยและพัฒนา เช่น โครงการพัฒนาพันธุ์พืชที่ทนแล้งหรือน้ำท่วมขัง ซึ่งในการประเมินผลประโยชน์ต่อต้นทุนต้องพิจารณาว่าจะมีความเสี่ยงภัยแล้งมากน้อยเพียงใด เมื่อพัฒนาพันธุ์แล้ว จะมีอัตราการนำไปใช้ (Adoption rate) มากน้อยเพียงใด เนื่องจากเป็นโครงการที่มีความสำคัญมากกว่าโครงการด้านการปรับตัวในระยะสั้น ซึ่งคู่มือที่จะจัดทำขึ้นควรครอบคลุมโครงการประเภทนี้ด้วย

ผู้เข้าร่วมประชุมจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับขอบเขตของคู่มือว่า ควรกำหนดประเภทโครงการที่จะใช้คู่มือนี้ให้ชัดเจน เช่น โครงการประเภทใด ขนาดโครงการเป็นเท่าใด เนื่องจากการจัดทำคู่มือเพื่อใช้กับโครงการทุกประเภท ทุกขนาด ต้องกำหนดหลักเกณฑ์ที่ครอบคลุมซึ่งจะทำให้ขอบเขตของการดำเนินงานใหญ่เกินไป อย่างไรก็ดี หากเจาะจงเฉพาะโครงการบางประเภทจะมีความชัดเจนมากกว่า ซึ่งประธานให้ข้อคิดเห็นว่า โครงการประเภทอื่นๆ ที่มีหลักเกณฑ์อยู่แล้วให้จัดทำเป็น Reference เพื่อศึกษาจากคู่มือที่เกี่ยวข้องต่อไป ซึ่งที่ปรึกษาโครงการฯ ให้ความเห็นว่า ขอบเขตของคู่มือน่าจะอยู่ในระดับโครงการ (Project) หรือแผนงาน (Programme) และเป็นโครงการลงทุนขนาดกลาง (Medium-sized projects)

ประธานให้ข้อสรุปเกี่ยวกับหน่วยงานหลักในการพัฒนาและขับเคลื่อนคู่มือ CCA Guidelines ว่า สผ. จะร่วมกับ UNDP พัฒนา CCA Guidelines ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และหากในอนาคตมีการจัดตั้งคณะอนุกรรมการด้านการเงินเฉพาะในการให้ข้อเสนอแนะต่อแผนงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ หลักเกณฑ์เหล่านี้จะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานดังกล่าว ดังนั้น องค์ประกอบของ

คณะกรรมการชุดนี้ซึ่งมีผู้แทนจากหน่วยงานต่างๆ จะร่วมกันพัฒนาหลักเกณฑ์เพื่อที่จะสามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันได้ต่อไปในอนาคต หัวข้อที่ควรระบุให้ชัดเจนขึ้น คือ (๑) กลุ่มเป้าหมายที่จะใช้คู่มือ (๒) ประเด็นด้าน Mitigation (๓) กลไกการติดตาม และ (๔) กลไลการจัดการเชิงสถาบัน

มติที่ประชุม

เห็นชอบแนวทางการวิเคราะห์โครงการและงบประมาณด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change Analysis Guidelines) โดยให้คณะบริหารโครงการฯ พัฒนาในส่วนของ (๑) กลุ่มเป้าหมายที่จะใช้คู่มือ (๒) ประเด็นด้าน Mitigation (๓) กลไกการติดตาม และ (๔) กลไลการจัดการเชิงสถาบัน ต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่นๆ (ถ้ามี)

๕.๑ แผนการจัดประชุมสำหรับภาคพลังงาน

ผู้จัดการโครงการฯ ได้แจ้งที่ประชุมทราบว่า คณะบริหารโครงการมีกำหนดจัดการประชุมเพื่อหารือกับหน่วยงานในกระทรวงพลังงานเกี่ยวกับโครงการ Climate Finance ด้าน Mitigation ในเดือนมิถุนายนและสิงหาคม ๒๕๕๘ โดยมีประเด็นหลักในการหารือ คือ แนวทางการจัดทำโครงการ Climate Finance ด้าน Mitigation ในภาคพลังงาน หลักเกณฑ์ในการจัดทำและการพิจารณาโครงการ รวมถึงตัวชี้วัดในการติดตามและประเมินผลโครงการ

ความคิดเห็นของที่ประชุม

๑. อาจนำหลักเกณฑ์การอนุมัติโครงการภายใต้กองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานมาพิจารณา เพื่อปรับใช้สำหรับการจัดทำคู่มือ CCA ในด้าน Mitigation โครงการฯ โดยการดำเนินการจะมุ่งเน้นไปที่การใช้จ่ายจากงบประมาณปกติเป็นหลักก่อน

๒. หากคู่มือที่จะจัดทำขึ้นมีความชัดเจนเกี่ยวกับขั้นตอนและแนวทางในการวิเคราะห์โครงการ ผู้พิจารณาจัดสรรงบประมาณสามารถนำไปใช้เป็นหลักเกณฑ์ได้ อย่างไรก็ตาม โครงการต่างๆ มีลักษณะที่มีความหลากหลาย ดังนั้น คู่มือจำเป็นต้องมีความชัดเจนและสามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์โครงการในลักษณะต่างๆ ได้

๓. การดำเนินงานด้านพลังงาน ของกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงานเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับ Climate change mitigation ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม

มติที่ประชุม

รับทราบแผนการจัดประชุมสำหรับภาคพลังงาน

เลิกประชุม เวลา ๑๖.๐๐ น.

นางสาวจุฑามาศ พาณิชย์รังสี
ผู้ช่วยด้านการสื่อสารโครงการ
ผู้จดรายงานการประชุม

นางสาวภัทรทิพา ศันสยะวิชัย
นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ
กรรมการและเลขานุการ
ผู้ตรวจรายงานการประชุม